

ሁለተኛው ጥያቄው፡

ՏԱԽԻԼ ԻՅԵ

Տիւնքի կիւն Գուրգոն Պայրամբ աւայր, հէր վագրթ քի զինէթլէ իճրա իտիւմիլ վէ Զաթը հագրէթի Շահա- նէլէրի տախի, նաման գըլմագ իշին Սուլթան Ահմէտ ճամիի շէրիֆինի թէշ- րիֆ պուստուրմուշար տըր :

— Ճումա իրթէսի կիւնիւ Պայրամմի- նասիպէթի իլէ մէմուրինէ պիրէր աշ- ւըգ վիւրմիլ տիր, Էօնիւմիւզտէքի ճումա իրթէսի կիւնէ դատար կէրէք Պապը ալի վէ կէրէք սայիր հիւքիւ- մէթ տայիրէլէրի դաւալը գալըպ թա- թիլ իտէճէքլէր տիր :

— Շուրսլի տէվլէթին ալթը տայի- րէսի պու տէֆա իւշ տայիրէքէ ինտի- րիլէրէք, մուհաքէմաթ, հուգուգիեք, վէ ճէգալիեք վէ տախիլիլէ վէ մայիլէ վէ աւոլիլէ վէ նաֆիեքէ պիրլէշտի- րիլմիլ վէ մուհաքէմաթ վէ տախիլիլէ վէ թանգիմաթ տայիրէլէրի թէմիլէ գըլմըմը վէ Շուրսլի տէվլէթտէ գա- ւան մէմուրինին մաաշարը կէրէյի կի- պի թէնգիլ գըլմըմը տըր, չէօյլէ քի պաշ քեթիլիլէրէ, տէօրթ պին, վէ մուսլիլիլէրէ, իքի պին զշտան, իւշ պին զշ, վէ միւլաղիլիլէրէ, հէտի եիւզ էլլիտէն պին զշ մաաշ վիրիլէճէք տիր :

— Քէնտի մէմուրիեքէթլէրին լաեք- գը վէճ հիւզէ իճրա իլլէմէլէրի գըմ- նընտա պիր թագըմ եէնի թալիմաթ, ւար ախգ իլլէմէք իլին կէշէն ճումա կիւնիւ քեաֆիքի բօլիս մէմուրլարը, պապը զապթիեքէ ճէլպ օլունմուշար տըր :

— Իշ պու ճումա իրթէսի թալիլի իլէ օլարագ, Օտէսատան ալընան պիր թէլէկրաֆ, իմանը մէղքիւրուս եէնի- տէն տոնմուշ օլտուղունու պիրտիւմիլ տիր, իհթիմալտէն օլտուղունու իւղրէ, տիւն սապաճ իսթանպուլտա պէքլէնէն իւստուս վարօրու մէղքիւր սէպէ- պէ մէպին հէնու իւղրէք մէմիլ տիր :

— Գօլէրա իլլէթի վուգուիտէ իս- թանպուլտ թէքը իլլէմիլ օլան 200 նէ- ֆէրտէն զիեատէ Գարատաղլըլար իլէ Արնապուտլար, սօն թըրիեթէ վարօ- րու իլէ Տէրսատէթէ կէլմիլէր տիր : — Բում դաղէթալարընտան պագըլարը, էրմէնի բաթիլի հագրէթլէրի, իւսմ բաթիլի հագրէթլէրինէ պիր նամէ եաղըպ, Պուկարլար հագրէթտա իթ- թիլաղ իլլէմիլ օլտուղլարը թալիլ ու հարէքէթի թահսին իլլէմիլ տիր տէ- յի պիտիւրմիլէր իսէ տէ, մէղքիւր հալատիսին նէ տէրէճէտէ սահիճ օլ- տուղուն հէնու զ խապէր ալընմաթը տըր :

— Նասըլ քի մալիւմ տիր, սօգագ- տա պուլունտա պ տա Պապը զապթիեք- եք թէլալիմ օլունան զիւղըլմէթ չէլլէր քէմալի տիւղըլալի պիր տէֆիթէրտէ գալտ օլունուպ, հէր նէվի խասարտան վէ պա խուսուս աթէշտէն աղատէ օլ- մագ իլին պիր մաղաղա տէրունինտէ հըֆիլ օլունուր :

Խըրաղլար թուլթուլտուղլարը վա- գըթ իւղէրլէրինտէն չըգան միւճէվ- հէրաթ տախի սահիպի մէլտանա չըգ- մաեաճագ օլուր իսէ, քէղա պիր մա- զաղա տէրունինտէ հըֆիլ օլունուպ, էմանէթէն թամ իւշ սէնէ սըղը գա- ւըր վէ էլլէր սահիպի չըգմաեաճագ օլուր իսէ, հէր պիր միւճէվէր, պիր էհիլ իւղպրիէն պտհա պիշտիլիլէրէք, մէղքտա չըգարըպ սաթըլըր վէ հա- սըլ օլան աղճէ, խասթիլտանէ, էօք- սիւղիտանէ, վէ սայիր պիր թագըմ խալ ու սէվապ Եօլունտա զիւշատ օ- լունմուշ խալլար խանէլէր սանտըլը- նա թէլալիմ օլունուր :

Սապըգ զապթիեքէ միւշիլի հիւնի էֆէնտի, օլ թարգ միւճէվհէրաթլարը մէգատա չըգարմաեաք, չունուն պու- նուն էլինտէն կէշտիլիլ վէ աաթլ տէ- յէրինտէն էքսիք ֆիեաթլէ սաթտը- րըր իմիլ, Հիսապ օլունտուղունա նէ- գարէն, պու սուրէթլէ սաթթլան էշ- եալարտան, օն պէշ պին լիւրա գարար իսապէթ իլլէմիլ տիր :

— Պուլունտան պիր գաշ ալ մուգատ- տէմ, Պէյ օլլուտա Նէնի չարլըտա Ուլահ—Պուղտան գանէլէրեաթլան պիր թագըմ խըրաղլար կիւրիպ աճէնթօնուն սանտըլընտան պիր չօգ աղճէ չալմըլ օլտուղլարը մալիւմ տիր :

Ֆէրտաք կիւնիւ խըրաղլար բօլիս թարաֆընտան պուլունուպ, իսթին- թագա չէքլիլիլէր վէ հէր պիրի իթ- տիլի խըրաղլարը իդարար իլլէմիլ վէ իլալարը չըգաճագը Կիւն հէր նա- սըլ իսէ մահպէստէն գալմըլար իտի, անիտէ, պապը զապթիլէ թարաֆըն- տան հէր թարաֆա թէլ չէքիլպ, մէր- գուլման խըրաղլարըն ախգ ու կիրիթի օլունմալարը էմի օլունտու իսէ տէ, չիւթիլի գատար անլէր հագրէթտա հիլ պիր խապէր ալընմաթը իտի, պու տէֆա Աթիմաթաթի Սալթանաթը սէ- նիլէ սէֆիլի Թօթիլտաթա պէյ հագրէթ- լէրի, մէրգուլման իւշ նէֆէր խըրաղ- լարըն, Աթիմաթա աեաք պատըգըլա- րը կիւն ախգ ու կիրիթի օլունմուշ վէ եանլարընա պիր թագըմ զապթիլէ գաթըլարագ իսթանպուլա Եօլունմըլա- ճագ օլտուղլարըն Պապը ալլիլէ պիլ- տիրմիլ տիր :

— Ատալարա իլլէնէն վարօրլար- տան պիրիսի, տիւն սապաճ Գատը քէյ պուլունտա սըղա օթուրուպ, Գատը քէյ վարօրլարընտան պիրիսի մէղքիւր վարօրու եիւղտիլ մէքէլիտէր իսէ տէ, օ տալի սըղա սաթիլուր, հալ պու քի պիր պուլուն ք սաթիլ սօնըրա, իքիսի պիրտէն եիւղտիլիլմիլ տիր :

— Թէքէ պաշընտա պիր օթըրա թէ- աթիլուր ինչա իլլէմէք իւղրէ, Զաթը հագրէթի Շահանէ թարաֆընտան 3000 սըլընըգ պիր արաա իհասն օլունտու- զունու պիլտիլմիլ իտիլ, Լէվլէթ Թայ- մըգտա օգուլտուղունա նէգարէն, մէղ- քիւր թէլաթիլուր ինչա իտէճէք զաթ մուղիգալի հիւմաեոն գօմանտանը կիւտէլլի բաշա օլուպ, 25 սէնէ իլին իմիլիեաղ ալմըլ տըր :

— Բուրսիանըն բըրէնա Թրէտէրիք Շարը հաղրէթլէրի, պու կիւնքի կիւն Մըսըրտա պուլունուպ, ապրիլ ալընտա իսթանպուլա տալի կէլէճէք տիր :

Նասըլ քի մալիւմ տիր, բըրէնսի միւշարիլէ հագրէթլէրի, սօն մու- հարէպէ հէնիեաթլէրա, Ալմանեանըն իքինի ֆըրգալի օրտուսունա գօման- տանըգ իթմիլ տիր :

— Էեալէթլէրտէ հիւքիւմէթի սէ- նիլէնին նիեաթը բէտէրանէսինտէն խօշուտ տըրլար, ֆագաթ, իլլէր քեա- միլէն մէղքիւր նիեաթա մուլթապըգ սուրէթտէ կէօրիւլմէքտէ տիր, իշ- թէ Սէլանիլին պաշընա չէհիլլէրինտէն պիրիլիտէն պիլլէրէ չու վէճ իլէ եաղըլմըլ տըր :

Պուրալարտա վէ իհթիմալ տըր սա- յիր եէրլէրտէ տալի, էհալի, Զաթը հագրէթի Շահանէնին նիեաթը խալը- խահանէսինէ տուա օգուլտագտա, ֆա- գաթ, իտարէյի հիւքիւմէթ վէ ու- մուլէն մէմուրլարա լանէթ օգուլտագ- տա տըր :

Էհալիլին պէօլլէ տիմէսինտէ հագրէլը պուլունտուղունա իսպաթ չու տուր քի հիւքիւմէթ պիր չօգ մէմուրու աղ իլ- լէմէքտէ տիր, աճէպ կէլէնիլէր, կի-

տէնիլէրտէն էյի մի տիրլէր տէյի հէր քէս քէնտու քէնտուեք սիւալ իտէր :

Վէ պիրտէ քի, էճնէպի թէպաա- լարը տախի, Օմանլը թէպաալարը կի- պի խօշուտ տէյի տիրլէր : Էլլէր հիւ- քիւմէթի սէնիլլէնին քեաֆիքի մէ- մուրլարը, պիրթարաֆ օլաալար վէ մէն- ֆաաթը չախիլէ արգաթընտան կէգ- մէսէլէր իտի, պիր չօգ էճնէպի թէ- պաալարը, իլլիլիքեալարըն, գօնսօ- լալարընա պէեան իթմէտէն, օնլարըն հուգուրունա չըգարմաթըլը միւրաճ- ճահ սաեալար իտի, պիր չօգ էճնէ- պի թէպաալարը տէրիմ, չիւնքի գօն- սօլալարտան չըղու, էհալիլին հիւնի թէվէճնի հիլի իւղէրլէրինէ տալէթ իլլէմիլ տիր, ֆագաթ իլլէրլինտէ պիր թագըմ տա միւսթէնալար վար տըր :

Հիլ տէյիլ իսէ հիւքիւմէթի սէնի- յէ, աղ պիր չէյ մէմուրլարըն կէօ- ղէթլէր, ֆագաթ գօնսօլալարտանէլէր իլլին իշ էօյլէ տէյիլ տիր : Աթիլապ պիլ- տիրէճէկիմ վագա, չօգ տէֆա վուգու պուլուր :

Շէօյլէ քի, պիր էճնէպի թէպաա- սընըն աճէլէ պիր իլի օլուպ, քէնտի գօնսօլալարտանէսինէ միւրաճաթա մէճ- պուր օլուր, կիտէր գօնսօլալարտանէյէ գօնսօլալար կէօրմէք իսթէր, քէնտի- սինէ, գօնսօլալար ուեալագտ, ատըր տէյի ճէվապ վիրիլիլ. թէքըրար կէ- լիլ, պու տէֆա տալիլ թագաթ իթմէք- տէ տիր տէյի ճէվապ վիրիլիլ. պիր տէֆա տաշա կէլիլ, պու տէֆա տա- խի, գօնսօլալար տիլարը չըգտը տէրլէր վէ իշ իսթէր իսթմէք իրթէսի կիւնէ գալըր : Օ կիւն տալի, գօնսօլալար քէօ- յէ կիլմիլ, կիճ ալտէթ իտէճէք ճէ- վապ վիրիլիլ, ֆէրտաք կիւնիւ բօս- թա կիւնիւ տիր օլմաղ, արգաթըն- տան կէլիլ ճումա, օ կիւն տալի Միսլիւմանլարա եօրթու տըր, իր- թէսի կիւնիւ տալի ճումա իրթէսի տիր, օ կիւն տալի օլմաղ, չիւնքի թէրէճէման էհիւտի տիր, բաղար կիւնլէր տէրէն գօնսօլալարտանէ գա- բալը տըր, ուլի :

Իլլէրին պէօյլէճէ կիճիւմէնին էօ- նիւնիւ ալմաղ իլին նէ եաբալը, պուլու- տան ալըր սայիր պիր թագըմ չէլլէր տէ պաշգա, պուլարը իսպաթ իթմէք կիւնէճէ օլտուղունտան աալա պիլտիլ- մէմ :

Պապը գօնսօլալար, տէյիլ եալմըլը գանշլէրիա վէ պէքէն մէտարիլէրի, իլլա, պիր գանշլէրիա քեաթիլպի իլէ պիրտէ թէրէճէման մաալարը տալի տալիլտէ օլտարագ սէնէլիք մաաշա- լըլար, ֆագաթ նէ քեաթիլպի վէ թէր- ճէմանա փարա վիրիլիլ, վէ նէ տէ գանշալէրեալարը վէ պէքէնիլի վար տըր, Պապը գօնսօլալար, թէրէճէման- լարը էլի իլէ թիւճճարըլը իտէրլէր, վէ պու սուրէթլէ թէրէճէմանլարը մա- րալարըն ալմըլ օլտուրար, կէօրիւնիլ քի մէղքիւր գաթիլ թէրէճէմանլըգ քեաթիլ պիր չէյ օլմալը, չիւնքի, ֆա- միլա սահիպի օլան պաղը աաթալար, տիկէր պիր մահալտէ թէրէճէ- մանլըգ իթմէք իլլին իլլէրլին թէր- իթմէքտէ տիրլէր :

Պիր թագըմ եէրլի վէ մաաշ ալմա- եան գօնսօլալարտան տալի պահա իթ- մէք իսթէր իտիմ իսէ տէ, պու չէյ, աղըլմըլ զիեատէ աշարըլը պիր չէյ օլտուղուն իլլին սիւքիւթի իթիլիլաղ իլ- լէմիլ տիր :

Պապը գօնսօլալարտանէլէր, կէօղէթիլ- մէնէ զալլէթ միւհթաճ տըրլար տիեք- րէք խաթմի քէլալ իտէրլիմ :

(Գուրիլ)

— Ալաֆրանիս փետրվար 15 տէյը- գարըլան լէվլէթ չէրըլտ զաղէլ տա- սընտա չու վէճ իլէ օգուլունալ տուր : Թըրամուէյ սէհիլմէրի հալէա եիւք- սէլէքտէ օլուպ, պու տէֆա մէղքիւր սէհիլմէրին էհալի նէգալիտէ իթիլա- րընը արթըրմաեա եարտըմ իթմիլ օ- լան սէպէպլէր հագրէթտա պաղը կէօ- նա իլլաշաթը միւնաալպ աաթ իտէ- լիլ :

Ալիգ ու իթմըն վէ պիլիտէն ալէյհ գալմալալարն կիւնիլք հաաթլաթը տալիմա արթմագտա օլմաալըն հիսա- պա ալմագաղըն, տիկէր պաղը խու- սուլար, մէղքիւր սէհիլմէրին եիւք- սէլէքտին մուճիպ օլմաալար տըր, գուլմաալարն կիւնիլք հաաթլաթը, պու կիւնքի կիւն, գուլմաալարն տիր, րէքթ օլտարը քէշիլիտէն բէք չօգ զի- եատէ տիր, Թըրամուէյ Եօլունուն Օր- թագէթի գատար ուղաթըլմաթը վէ ա- րապալարըն իլլէմէսի իլէ վագը օլան հաաթլաթ, զանն օլունանտան զիեատէ օլտուղու պիլթիլմէքիւպէ թէպէյիլին իլլէմիլ տիր, զանն իտէրիլ քի Օրթա- քէթի էլլիլէքէք գատար թըրամուէյ արապաթ իլլէմէքտէ (անճագ իքի արապա իլլէմէքտէ տիր) տիր :

Գուլմաալարն քեաֆիքիլ արա- պալարը, տիկէր խաթմ իւղէրինտէ իլլէմէքտէ օլտուղլարընտան, մէմու- լին զալլի սուրէթտէ հաաթլաթը ար- թըլմըլ օլան մէղքիւր Օրթագէթ խաթ- թը իւղէրինտէ իլլէմէք իւղրէ լաղըմ կէլէն արապալարը թէլալար իթմէք միւլմընիլ օլմաալ, իմիլ, մէղքիւր խաթմ իլլին կէլէքէք օլան տիկէր ա- րապալարըն կէլմէքտէ մուլթաղըր օլ- մաալ մէճպուրիլթ հաաթլ օլմաալ տուր :

Մէղքիւր արապալար կէլիլ կէլմէք, Ալապ գալունտան Պէշիլիլալա գա- տար նէ գատար արապա իլլէմէքտէ իսէ, Օրթագէթի տալի օլ գատար ա- րապա իլլէթիլիլէքէք վէ օլ վագըթ Օրթագէթ խաթմ իլլէ ճիլար խաթմ- լարըն հաաթլաթը կիլթիլքէ արթա- ճագ տըր :

Նէտի գուլէ վէ Թօրգաթու խաթմ լարըն ինչա իլլէմէք իլլին լաղըմ կէ- լէն էտէլաթ հաղըր օլուպ, անդարիպ տէմիր խաթմ լար վաղ օլունաճագ վէ իլք պահարտա վէ եախստ եաղա կի- րէր կիրմէք արապալար իլլէմէք պաշ- լաեաճագ տըր, Թըրամուէյ արապա- լարը իլլէյին մահիլլէրտէն, չէհիլին, սէքէնէսի չօգ օլան ֆագաթ թրամու- էյ արապալարը իլլէմէք մահիլլէրինէ կիլիլիլ կէլլինմէք իլլին Թըրամուէյ գուլմաալար, պիր թագըմ խաթիլ Օրթալիլա արապալարը իլլէթիլիլէք տիր :

Գուլմաալարն մէղքիւր տիրէթթ օր- լարընը քէնտի իլլէրլին պէօլիլմէյէ նիլլէթլէրի պուլունտուղունու էհալիլ իսպաթ իտէն մէղքիւր վագալար, էվ- վէլլինտէն քէշիլ օլունմուշ վէ իպլիտա պիլաղ չէքիլմիլ օլան մաաթի կիւն- լիլ քիլլին օրթաալար գալմըլ օլտու- զունա իլալէ իտիլիլքտէ, Թըրամու- էյ արապալարընը եալմըլ Ալապ գա- գուսունտան Պէշիլիլալա գատար իշ- լէտիլլէրի վէ գուլմաալար մէղքիւ- րուն տէրիլ հոտէ իլլէմիլ օլտուղուն թէ- չէպալիլսին չիւրէլիլ պիր իշ աաթ օ- լունտուղուն վագըթ, 8 Օմանլը լըրաթը իտէն պիր սէհիլմին, պու կիւնքի կիւն օնտան իւշ գաթ ուղուն օլան պիր խաթմ իւղէրլինտէ արապալար իլլէ- մէքտէ օլտուղուն վէ մէղքիւր թէլէպ- պիլսին պաշա չըգաճագը թէքիլը սուրէթտէ թահթը էհիլլէթտէ պու- լունտուղուն հալտէ օն իքի լիւրա իլլ-

